

~~Cásate
y sé
sumisa~~

**Na igualdade non
cabe a submisión**

A foto que fala

Familias sirias agardan nun centro da ACNUR para inscribirse como refuxiadas. Tempo de advento, tempo de acollida.

O trasno Para que non o secuestren

Daniel López Muñoz

Esa é a razón que eu daría se alguén me preguntase: por que hai que apoiar a Bergoglio?

Podería ser, tamén, para que non o maten, pero iso sería máis difícil de evitar. Algo máis evitable é o secuestro da mensaxe, a domesticación.

Tanto no discurso “ad intra”, isto é, o que vai portas a dentro, a cousa organizativa, o papel dos curas, o de poñer

orde na curia e na pasta, xestionar o pluralismo interno e revisar o papel da muller... como no discurso “ad extra”, sobre o mundo e o seu goberno, a secularidade, o papel da milenaria institución neste pequeno planeta multicolor. Toda posible novidade pode ser –vai tratar de ser– neutralizada por un aparato poderosísimo, seleccionado á mantenta durante trinta anos, un a un, entre aqueles que máis medo patolóxico demostraron ao cambio e que con máis teimosía e eficacia perseguiron a quen tratara de substituír unha ideoloxía de dominación por unha boa nova de liberación. Podemos poñer exemplos, como ese do alemán Müller, “rectificando” desde as barricadas *ratzinguistas* a mensaxe positiva de Francisco sobre acoller as persoas divorciadas e recasadas nas comunidades.

Podemos imaxinar tamén os rouquistas e a caverna toda roendo certas mensaxes moi concretas, e os malabares que teñen que estar facendo para “reconducilas”. Por exemplo: de maneira simultánea ao procesamento xudicial de Berlusconi, un pronuncia-

mento tan claro e significativo sobre a corrupción política. “*Quen rouba ao Estado e doa á Igrexa é un hipócrita corrupto*”. E sinalando a quen di “*Eu son un benfeitor da Igrexa, meto a man no peto e doo á Igrexa*”. Pero coa outra man rouba: ao Estado, aos pobres...rouba”

Agora hai que poñer a moviola, ver aquela imaxe de Camps comungando con ostentación na catedral de Santiago, a Urdangarín e a Infanta, aquelas imaxes das visitas papais a Valencia, revisar os datos de instrución do caso Gürtel e ver en que medida certas montaxes están luxadas por unha enorme maquinaria de corrupción. Mecenas da Igrexa Española! Perigo total.

E, ademais, Bergoglio apunta un dato nada superfluo: roubar ao Estado é roubar aos pobres. Esa obviedade nada obvia, de esquerdas, seguro que pon nerviosa a toda a xente “guapa” e debería, en igual medida, ter outros recoñecementos.

Por iso coido que non é o momento do purismo, senón da estratexia e da cordialidade.

Editorial Advento: benia unha política con corazón!

Definitivamente necesitamos un vento novo que nos varra o medo e a desmoralización. Necesitamos un Advento de esperanza, un anuncio de cambio, unha solidariedade radical que nos redima. A estratexia do *shock* que emprega o neoliberalismo, das eternas malas novas, do desastre inminente, do que se nos vén enriba, e do que aínda nos pode vir de rebote despois, ...é unha estratexia interesada, que nos esgana, que nos fai medoñentos e individualistas, que nos encolle o corazón.

Será por iso, por unha maneira de facer política co corazón encollido, que o Reino de España ten o santo valor de “comprometerse” a acoller trinta refuxiados sirios. E non lles dá vergoña que Suecia, por exemplo, poda chegar a acoller trinta mil (Alemaña 5 000, Francia 500). Nin sequera se lles pasa pola cabeza que teñan que avergoñarse por iso. Son os mesmos que teñen a ousadía de

mentir diante dos representantes do pobo, dicindo que non hai contabilidade en negro, nin enriquecemento ilícito, nin cooperación activa na corrupción e na morte matada da ética pública.

Esa miseria moral é a que hai que rexenerar. Porque resulta que, ademais, esa miseria non se leva

Precisamos un Advento de esperanza, unha solidariedade radical que nos redima

ben coa intelixencia. É intelixente renunciar a unha integración ben planificada de persoas en situación de crise humanitaria -moitas delas novas e formadas-, cando unha das maiores alarmas que hai no horizonte é unha crise demográfica -envellecemento, devalo da poboación en idade activa e ausencia de xente nova de substitución- nunca antes coñecida?

Detrás da ruindade de boa parte dos gobernos europeos está o medo ao populismo de extrema dereita, á presión dos novos fascismos. É parte do cadro. É parte do *shock* co que nos asoballan. É parte da paisaxe a limpar, da política a rexenerar. Porque se a extrema dereita emerxente e o seu discurso xenófobo e radicalmente insolidario é o que marca a axenda dos nosos gobernantes, temos un serio problema.

Definitivamente precisamos dun Advento que abra unha ventá de aire limpo. Unha brisa de hixiene moral e de esperanza. Merecemos, si, algo de esperanza.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Vouche contar a historia dunha moza chamada Gennet. Naceu en Etiopía. Cando tivo tres anos, colleu unha enfermidade grave e con cinco foi adoptada e traída a España. Comezou os seus estudos e, con dificultades, foi pasando de curso en curso. Fixo primaria. Despois a ESO. Logo o Bacharelato e logo, trala temible selectividade, entrou na universidade e cursou maxisterio na especialidade de educación especial, que rematou o ano pasado. Agora independizouse e vive soa en Madrid. Ofrecéronlle un traballo en Sevilla, pero prefere non collelo e quedar en Madrid, por quedar preto da súa nai, que ten o mal de Alzheimer. Ata aquí unha vida meritória como tantas outras. Pero hai algo máis que condiciona esta historia. Como froito

da súa enfermidade de cando tiña tres anos, Gennet Corcuera é xorda e cega e non sabe falar. Agora, amodiño, le outra vez a súa historia e pensa un pouco. Que che parece?

Gennet estivo estes días por Santiago, acompañada pola súa intérprete e falando da súa experiencia. Eu fun a un dos seus faladoiros e resultoume moi enriquecedor. Fun con rapazada da ESO dun colexio e aínda agora me chama a atención o caladiños que estiveron.

Eu só quero deixar dúas reflexións de entrada. Que capacidade de superación a desta rapaza! Que cantidade de xente boa tivo no camiño para chegar a onde chegou! Advento, tempo de esperanza.

1

3

2

4

A peneira

1

Crear pontes na **RAIA** é unha teima. Por iso, o ILG acaba de organizar o curso "Lingua e identidade na fronteira galego-portuguesa" cunha achega ás paisaxes e á historia. Celebrouse na Facultade de Filoloxía de Santiago. Galiza ten que abrirse ao universo lusófono, mesmo coma intercambio económico.

2

O 30 veremos os XVII Xogos de Baloncesto Special Olympics en Vilagarcía. Veñen sendo organizados por **FADEMGA** dende 1993 (Federación de Asociacións das Persoas con Minusvalía Intelectual), que integra a 200 deportistas de 60 entidades, a metade asociadas.

3

No Día dos **DEREITOS** Humanos, o 10, reivindicamos o da vivenda. Non só coma espazo, tamén coma o amparo que buscan nen@s na casa de familia que está a abrir en Vilagarcía a Fundación Aldaba, que leva 12 anos atendendo a infancia. Na Biblioteca Anxel Casal de Santiago hai unha lectura pública da Declaración universal dos dereitos humanos.

4

Médicos do Mundo convócanos á súa singradura: "Por moi pouco podes facer moito", a través de info@news.renefes.com, porque é unha mágoa que celebrar novas vidas vaia ligada ó inferno da fame. Somos **7.300** millóns, e no 2050 poden ser 9.600. A necesidade de alimentos vai medrar un 60%. A Nai Terra non dispón deles.

5

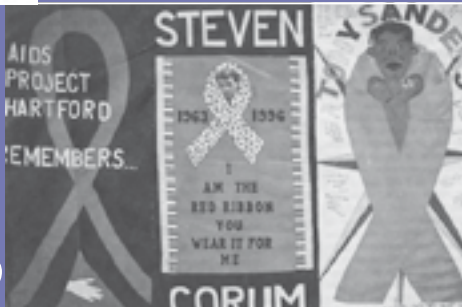
7

6

8

5

A Academia Galega publica 2 volumes de *Toponimia Galega* do benemérito crego Nicandro Ares. Mentres, Xosé Méndez, o cura de Lamela-Chantada, comparte os tesouros do Mosteiro de Asma na Ribeira Sacra. Na foto, Xosé M. Castro, no arquivo do Páramo. Moitos **CREGOS** queiman a cotío os ollos nos papeis nun servizo ao pobo, descubrindo as raíces.

6

Loitamos contra a desmemoria remarcando datas para non repetir a barbarie. Hai 75 anos foron detidos 30.000 xudeus. Foi o comezo dun inferno que soterrou a millóns de xudeus, homosexuais, xitanos... O 9 lembrouse a caída do muro de **BERLIN**, que dividiu Europa 28 anos. Na foto, a aperta de dous irmáns separados durante anos.

7

O CEIP de Cervo traballa en plástica no inverno un dos elementos que o define. Non só os nenos e ensinantes, tamén as familias. No Nadal pasado escolleron o **ACIVRO**, pero neste teñen que protestar contra a política de recortes nos comedores escolares, mesmo levando as familias o xantar morno ás portas do centro.

8

www.amigosdemalik.org salva do **VIH**, mediante recadación por sms. Quren evitar a transmisión ao feto por parte de nais seropositivas. No 2011 morreron 330.000 (en Occidente 200, lembrados na Catedral de Washington, na foto). Aquí a SIDA está a medrar nos inmigrantes, o 19% de afectados en 8 anos. En 28 anos xa morreron 3000 galeg@s.

Alfonso Blanco Torrado

☼ 27891 CERYO (Lugo)
Teléf.: 982 - 55 78 41 - Fax 982 - 55 78 04
e-mail: sargadelos@sargadelos.com

☼ O CASTRO DE SAMOEDO
15168 Sada (A Coruña)
Teléf.: 981 - 02 09 37/62 02 00
Fax: 981 - 62 38 04
e-mail: ocastro@sargadelos.com

☼ Rúa Nova, 16
15705 SANTIAGO DE COMPOSTELA
Teléf.: 981 - 58 19 05 - Fax 981 - 58 58 88
e-mail: galeriasantiago@sargadelos.com

☼ Rebl, 56
15003 A CORUÑA
Teléf.: 981 - 22 26 04 - Fax 981 - 22 26 04
e-mail: galeriacoruna@sargadelos.com

☼ Provença, 274 - 276
08008 BARCELONA
Teléf.: 93 - 215 03 68 - Fax 93 - 215 01 79
e-mail: galeriabarcelona@sargadelos.com

☼ Conde Aranda, 2
28001 MADRID
Teléf.: 91 - 310 48 30 - Fax 91 - 310 48 30
e-mail: galeriamadrid@sargadelos.com

 **GALERIAS
SARGADELOS**

☼ Habana, 12
32003 OURENSE
Teléf.: 988 - 37 09 26 - Fax 988 - 37 09 28

☼ Rubalcava, 30 - 32
15402 FERROL
Teléf.: 981 - 35 37 14 - Fax 981 - 35 37 16
e-mail: ferrol@sargadelos.com

☼ Pza. Sto. Domingo
27001 LUGO
Teléf.: 982 - 22 78 04 - Fax 982 - 24 49 13
e-mail: sargadeloslugo@terra.es

☼ Urzáiz, 17
36201 VIGO
Teléf.: 986 - 22 00 50 - Fax 986 - 22 04 74
e-mail: info@galeriasargadelos.com

☼ Oliva, 24
36001 PONTEVEDRA
Teléf.: 986 - 85 25 84 - Fax 986 - 85 79 18

☼ Pza. de España, 2
27400 MONFORTE DE LEMOS
Teléf.: 982 - 40 26 57 - Fax 982 - 41 60 33
curgal@curgal.com

☼ Conde de Fenosa, 38
32300 O BARCO DE VALDEORRAS
Teléf.: 988 - 32 05 86

☼ Rúa Castelao, 52
36980 O GROVE
Teléf.: 986 - 73 09 68 - Fax 986 - 73 23 34
espirolde@yahoo.com

☼ Calvo Sotelo, 8
36580 A ESTRADA
Teléf.: 986 - 57 52 46 - Fax 986 - 57 02 94
sargadelos@aestrada.com

Política Elysium ou o invento dos papeis

Pedro Pedrouzo Devesa

A ciencia ficción sempre foi un xénero cunha inmensa capacidade de mostrar o lado irracional da nosa sociedade. O truco é doado de explicar, pero difícil de levar á práctica con éxito: temos que manter a esencia do problema, e arredor dela crear un mundo fantástico que nos axude a quitar a venda dos ollos. Desafortunadamente descubrimos que unha afirmación, cen mil veces repetida polo eco mediático do poder, era tan falsa como espido estaba aquel emperador, timado por uns xastres diabolicamente intelixentes. Pero para iso necesitamos apartarnos do accidental, a nosa contorna, e trasladar o problema a un mundo ceibe dos condicionantes que establecen os medios.

District 9, In time, ou a mesma *Elysium* son películas que nos últimos anos criticaron formas abusivas de poder derivadas da enorme inxustiza que existe na distribución da riqueza do planeta.

Elysium é a urbanización espacial máis luxosa que nos poidamos imaxinar, á que se trasladan os millonarios terrestres unha vez convertido todo o planeta nunha enorme favela. Elysium ten todos os servizos posibles, incluída unha máquina que ten a capacidade de curar calquera enfermidade humana. Só ten un problema: non a poden usar todos os humanos. Non existe a sanidade pública para os que non habitan o satélite Elysium. Só poden gozar dela aqueles que teñan a condición de cidadáns rexistrados no seu padrón dixital. Calquera *intruso* que queira achegarse a esa fantástica urbanización espacial será repatriado... ou aniquilado. As naves dos habitantes da terra que ansían vivir alí son tratadas de forma semellante ás pateiras que tan ben coñecemos. Dous mundos practicamente estancos, se non fose porque todos os recursos que alimentan Elysium proveñen da Terra, onde son extraídos polos seus habitantes explotados polas grandes empresas elysias nunhas condicións laborais idénticas ás que sofren os traballadores do Terceiro Mundo. A súa miseria garante a súa produtividade.

Unha das claves da película radica nunha disxuntiva: é posible que a riqueza de Elysium se poña ao servizo de todos os seres humanos, ou debe ser patrimonio único dos seus habitantes? Os elíseos pensan que se debe restrinxir o seu acceso. Só poderán gozar dela aqueles que teñan os papeis en regra. A que me soa isto?

O Mediterráneo pode ser un medio de comunicación ou de exterminio. Nos últimos anos gañan enteiramente as teses elíseas. Pero tamén sabemos, grazas á historia, que non se pode estar roubando indefinidamente sen que os excluídos se rebelen contra a inxustiza... dunha forma drástica.

PD: É posible que a riqueza de Elysium se poña ao servizo de todos os seres humanos, ou debe ser patrimonio único dos seus habitantes?

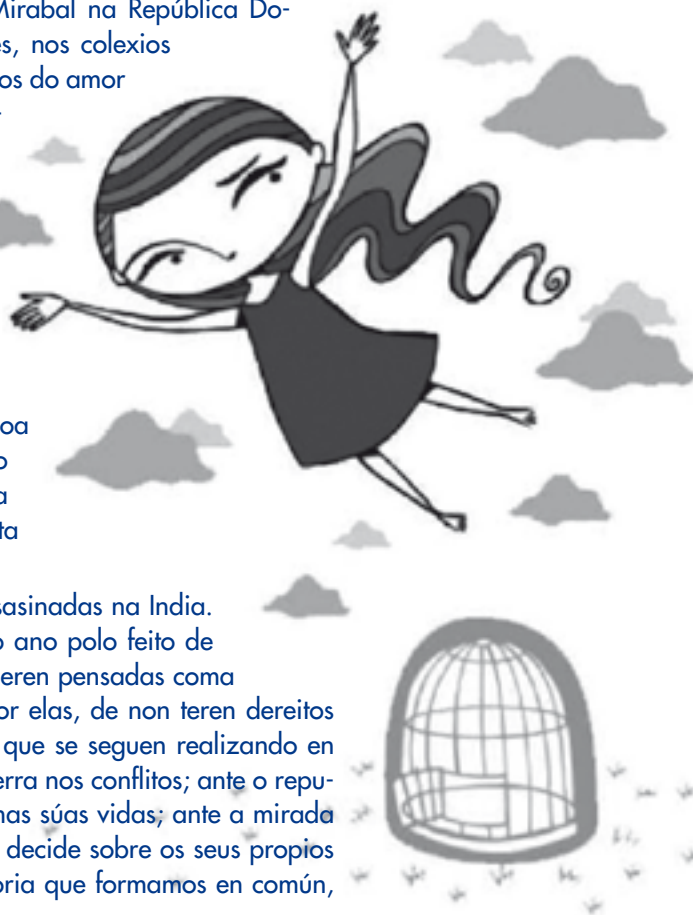

O peto común

Teresa Souto

O día 25 de novembro foi o día dedicado á erradicación da violencia de xénero. Hai 53 anos, un 25 de novembro morrían asasinadas as tres irmás Mirabal na República Dominicana. Estes días puxemos lazos violetas, colgamos cartaces, nos colexios demos charlas de coeducación, de igualdade, traballamos os mitos do amor romántico... Pero só, lamentablemente, ese día intentamos sensibilizarnos todas e todos ante a lacra social da violencia de xénero. Mais non faremos ese traballo durante todo o ano, pois leremos libros moi de moda, que narran o maravilloso que é ser sumisa ante un home con poder, veremos anuncios de televisión que mostran mulleres que tolean por ir de compras, ou xoguete rosas para as nenas, casiñas, tendiñas, cociñiñas; e xoguete para nenos, coches, monstros, dinosaurios. Escoitaremos cancións pegadizas que, como mostra de romanticismo inclúen na letra "Se queres, axúdoche coa bolsa do mercado", permaneceremos inertes nos roles de xénero impostos pola socialización e escandalizarémonos cando unha persoa di que é feminista (no dicionario feminismo significa loita pola igualdade).

Seguiremos impasibles coñecendo historias de nenas que son asasinadas na India. En concreto en Salem, morren asasinadas unhas duascenas ao ano polo feito de naceren muller; polo feito de seren obxectos e non suxeitos, de seren pensadas coma unha carga para a familia, de teren que entregar unha dote por elas, de non teren dereitos como seres humanos. Impasibles ante os matrimonios forzados que se seguen realizando en moitos lugares; ante as violacións practicadas como arma de guerra nos conflitos; ante o repudio que sofren moitas mulleres tras tomar decisións autónomas nas súas vidas; ante a mirada de mulleres e nenas que son prostituídas; ante a muller que non decide sobre os seus propios pasos, impasibles ante as nosas propias historias, e ante a historia que formamos en común, como mulleres, aquí, na Galiza.

O CARRABOXO por ROBERTO LOIS

Contra a crise, autoxestión

Capítulo primeiro: A Casa Tomada

Nome: A casa tomada
Quen son? Unha asociación cultural sen ánimo de lucro.
Onde están? Na Coruña, nun antigo almacén da estación de tren de San Cristóbal.
Que fan? Ofrecer actividades de lecer creativo: concertos, teatro, intervencións artísticas, cinema, obradoiros...

Dentro da estación de tren de San Cristóbal, na Coruña, atópase o local que dá abeiro a este proxecto, un espazo social, autoxestionado, que leva adiante unha asociación sen ánimo de lucro. Alí acóllen-se actividades relacionadas coas artes escénicas, audiovisuais, coa música e a pintura. Traballan en asemblea e queren levar adiante o seu proxecto de maneira colaborativa. David Paz Lafuente, que é o noso entrevistado, asegúranos que estamos diante dun proxecto sustentábel.

A casa tomada preséntase en público como un “espazo social de intervención artística”? Semella un nome longo no que todas as palabras importan. Que significa no día a día?

É unha óptica interesante a que propós. Do meu punto de vista, eu desentíame nesa combinación de dous elementos: o social e a intervención artística. Respecto do primeiro termo, o ‘social’, até o momento desenvolveuse en dúas vertentes: por unha parte, en tratar temas de interese social para a comunidade e por outra, ademais, en expresar a nosa vontade

limitacións e mais das súas potencialidades e oportunidades. Algunhas veces resolvemos esta disxuntiva e outras veces non. Como calquera grupo de persoas.

No de ‘intervención artística’, é onde caben maiores doses de creatividade e onde as accións de cara ao exterior son, con certeza, máis visíbeis. É importante o concepto de intervención para nós, porque a vontade que temos desde o principio é a de experimentar cos xéneros e coas fórmulas nas que as actividades que ofrecemos son desenvolvidas. Ao estarmos aínda no comezo do camiño (apenas levamos dous meses en funcionamento de cara ao público), somos conscientes de que esta ‘intervención’ está aínda lonxe de ser o que pretendemos, mais temos paciencia.

Como nace a idea, como se pon en práctica?

A idea xorde precisamente pola inquietude dun grupo de persoas, que partillan unha visión sobre o espazo e as necesidades locais en canto a un ocio de calidade á marxe dos circuitos habituais de consumo. Ao ir crescendo

todas as persoas da Casa Tomada facemos o que facemos sen recibirmos nada a cambio

de integrar colectivos e persoas diversas, con inquietudes comúns.

Isto, loxicamente, tamén nos afecta aos/as integrantes da asociación, como microsociedade que conformamos, respecto das súas dificultades e

ese grupo, a visión ampliábase e cómpre integrar multitude de novos desexos e proxeccións persoais. É un reto difícil, mais intentamos velo como unha oportunidade e nunca como un obstáculo.

Desta maneira, pór en práctica un proxecto con esta potencialidade esixe moita dedicación, esforzo, coordinación... e o tema económico tamén foi un condicionante grande (aínda que, polo que estamos a comprobar, non é insalvável cando se manteñen obxectivos razoábeis guiados pola autosustentabilidade e a escalabilidade, como din os informáticos/as). Porén, penso que a ruta deseñada está ben estudada. Non é perfecta, nin moito menos, mais estamos dispostos/as a traballar colectiva e individualmente para cumprirmos os nosos obxectivos. Por iso tamén lles pedimos moitas veces comprensión aos nosos socios e socias, así como a todos/as os/as artistas que nos visitan. Existe marxe de mellora, é obvio, e o interese pola nosa parte é moi claro nese sentido: queremos facer as cousas o mellor posíbel. Non obstante, neste punto cómpre lembrar que todas as persoas que conformamos a Casa Tomada facemos o que facemos porque gustamos diso, sen recibirmos nada a cambio. Unicamente a satisfacción por ver cumpridos os nosos obxectivos (que non é pouco, ollo!).

Supoñemos que habería atrancos, pero tamén apoios....

E supoñedes ben. O proxecto da Casa Tomada sería practicamente inviábel sen o apoio loxístico, humano, operativo, tecnolóxico, administrativo e, por suposto, económico de moitas persoas. Non nos cansamos de agradecerlles a súa colaboración. Seica conseguimos inspirar a confiabilidade necesaria na xente para que visen atractivo o proxecto e agora sentímonos coa gran responsabilidade de retribuírmos a súa axuda.

Invítanos a ir e participar, por favor: que estades facendo, que plans tedes?

Neste momento estamos envoltos nun proceso de reorganización de áreas, coa redefinición dalgunhas xa existentes e a previsión de crear algunha outra nova, como a área infantil-familiar (unha das pólas que temos pendentes e á que lle temos moitas ganas). Logo do tempo que transcorreu desde a inauguración, a pesar de que non é un período de tempo moi longo, temos xa detectadas algunhas cousas que non van todo o ben que deberían, outras que 'progresan adecuadamente' e algunha máis que podemos incorporar ao prebe. Dada a nosa particular situación como asociación sen ánimo de lucro aberta a tantas posibilidades, mais cun percorrido limitado de momento polas tarefas que podemos asumir como equipo humano, entendemos que debemos avanzar paseniñamente. Porén, o obxectivo é crecer, de maneira sustentábel e razoábel, mais crecer á fin. Por sorte hai bastantes persoas interesadas en integraren o equipo e funcionaren desde dentro. Isto é fantástico, pois estase a cumprir unha das premisas coa que nacemos, que vén sendo a vontade de que a xente 'tome' a Casa, que a faga súa e participe da súa andaina.

Ademais, temos aínda pendentes tarefas de habilitación do local, que por diversos motivos aínda non pui-

demos afrontar. Queremos avanzar na adecuación das instalacións para novas actividades, nomeadamente co pequeno faiado con que contamos, onde temos proxectado realizar actividades de tipo formativo que non esixan un espazo moi amplo e reservalo tamén como local de espaxamento e ocio; e tamén queremos adecuar algunha das estancias que nos serven actualmente de almacén e despacho, a nivel interno, para gañarmos en confortabilidade e comodidade. Son pequenas cousas que axudan a nos encontrarmos máis a gusto e a nos organizarmos mellor, alén de permitirlle á asociación ofrecerlles ás súas socias e socios un espazo máis atractivo e completo.

Xa que logo, en resumo, diría que nos vindeiros meses temos intención de, por unha banda, crear algunha nova área, consolidar as que xa funcionan ben e redefinir as que teñan algunha necesidade específica (tanto humana como de contidos). Por outra banda, queremos finalizar coas tarefas físicas e conceptuais de adecuación e deseño da Casa.

Entretanto... seguirán as artes a tomar a asociación. Un plan sinxelo, non si?

Horizonte Universal

Profetas e profecías (e 7)

Calo Iglesias

Ezequiel

Ezequiel, “Forza de Deus”, sacerdote de Iavé, profetizou durante a catividade. Foi deportado a Babilonia no 597 a.C. xunto co rei Xeconías e un grupo de dirixentes. Para substituír a Xeconías, o rei de Babilonia, Nabucodonosor, nomeou a Sedecías. Durante nove anos Sedecías estivo tranquilo, pagando o tributo, pero no 588 rebelouse. Nabucodonosor respondeu co asedio de Xerusalén; **tras ano e medio de sitio, forzada pola fame, Xerusalén cae. O Templo é incendiado, os babilonios saquean tesouros, derruban murallas e deportan un novo grupo de xudeus. Os desterrados perderán todo: a terra, a cidade santa, o Templo, a liberdade... Con eles irá Ezequiel, expresando a catástrofe e a esperanza da restauración.**

En Babilonia Ezequiel tivo unha serie de visións que foron transformando o terror nunha espiritualidade máis serena.

Algúns psicólogos pensan que era cataléptico (o que chega a perder a fala) ou esquizofrénico, pero tal diagnóstico esquece o carácter simbólico da súa linguaxe, debido á

A experiencia do propio sufrimento debía conducir ao aprecio das outras persoas e non ao resentimento

orixe sacerdotal do Profeta e á observación do culto babilónico; así, a visión do carro da “gloria de Iavé” inspírase no carro procesional do deus Marduk, no Ano Novo.

Na primeira visión, no ano 593, Ezequiel viu catro criaturas extraordinarias, de catro cabezas, que conducían un carro de guerra. Nel aparecía unha especie de trono cun “ser semellante a un home”, que botaba lume polos seus membros; semellaba ser “a gloria de Iavé”, cunha man estendida, suxeitando un rolo, “no que *había escritas moitas lamentacións, queixumes e choros*”. Ezequiel foi obrigado a comer o rolo, asimilando a violencia e a dor do desterro.

Era unha visión de guerra. A mensaxe de Ezequiel ameazaba e avisaba os exiliados, xordos e obstinados de que había un profeta xunto a eles, aínda que non o escoitasen. Ezequiel sentía a presión daquela man e o seu corazón enchíase de amargura. Xaceu durante unha semana “como un home *atordado*”. Non era para menos, diante dun Iavé implacable e furioso, que arrasa altares, amontoa mortos de idólatras, destrúe cidades...

Pero non todo era furor, amargura e medo; tamén consolo. Cando Ezequiel come o rolo e asume a súa tristeza e terror, comproba que “sabía tan doce como o mel”. Iavé estaba no medio dos exiliados.

Noutras visións, Ezequiel contempla a Iavé expulsado de Xerusalén pola idolatría e inmoralidade dos xudeus que quedaran. Mesmo os exiliados tiñan que se decatar das súas responsabilidades pola catástrofe: arrepentirse, deixar fantasías de retorno e construír unha vida digna en Babilonia.

No 586, Ezequiel tivo outra visión: o Templo de Xerusalén cos muros pintados de serpes retortas e animais repelentes. Os sacerdotes realizaban ritos repugnantes, coma un acto sexual vergonzoso. Noutro cuarto, unhas mulleres choraban por Tamuz, o deus vexetal de Anatolia. Outras persoas adoraban o sol, de costas ao Santo dos Santos, a morada de Iavé.

Unha e outra vez o profeta chama á conversión, á auto-crítica, en lugar de limitarse a choromicar e culpar os babilonios.

No medio desa aflicción, Ezequiel tivo unha visión máis esperanzadora: un campo cheo de ósos humanos, que representaban os exiliados e que proferían lamentacións: “... apagou a nosa esperanza, todo rematou”. Pero Ezequiel profetiza diante dos ósos “e o *espírito penetrou neles; reviviron, incorporándose sobre os seus pés; era un inmenso exército*”.

Ezequiel foi un dos últimos grandes profetas, animando ao “resto de Iavé”, que era fiel á Alianza. Este grupo vive unha renovada espiritualidade, cun fondo compoñente ético, deixando de ser un simple culto. Nesta lei de liberdade, Iavé insiste en que ninguén debe ser escravizado. A pesar dos abusos e sufrimentos, os israelitas non debían desprezar o estranxeiro. A experiencia do propio sufrimento debía conducir ao aprecio das outras persoas e non ao resentimento e á vinganza.

Lecturas de Ezequiel: Cap. 2, 1-7; cap. 6, 1-6; cap. 18, 1-9; cap. 37, 1-14.

Actualidade “Ama e fai o que queiras”¹

Christina Moreira

Disque para meditar habería que procurar desbotar os pensamentos, as imaxes, facer o baleiro para afondar. Mais prefiro imitar a Jacques Gaillet, con quen teño ás veces a sorte de orar. Ao recollerse ao final do día fai oración e esa oración componse de rostros, da xente que cruzou ese día, da xente que pobo a súa cidade, a súa casa, a súa vida; tráela non só á memoria senón ao seu corazón. Alí acóllea, na presenza de Deus Pai Nai.

Cando escoitei a noticia da publicación do libro (adiviñade o título, non lle vou facer publicidade) da señora Miriano, propiciado polo arcebispo de Granada, un *superventas*, a min deume un super-arrepío... Dis que glosa a san Paulo na Carta aos efesios, que nin é de san Paulo nin é aos efesios e que por moito que conteña cousas valiosas, prefería vela fóra da Biblia se con iso se salvase unha soa muller matada polo seu *home*.

Porque se hai libros que matan, este é un. Non o lin (os meus cartos son moi duros de gañar) mais regálovos unhas mostras sacadas das súas páxinas: «*Ahora es el momento de aprender la obediencia leal y generosa, la sumisión*». «*El hombre debe encarnar la guía, la regla, la autoridad. La mujer debe salir de la lógica de la emancipación y abrazar con júbilo el rol de la hospitalidad y del servicio*». (Onde gardaría aquelas pastillas tan boas para o estómago?)

Nunha entrevista publicada en <http://www.religionenlibertad.com/articulo.asp?idarticulo=21393>, fai as declaracións seguintes: «*San Pablo nos recuerda que a las mujeres nos gusta controlarlo todo, decir la última palabra, manipular por detrás. Ser sumisas significa, literalmente, estar por debajo para ser el apoyo de todos los miembros de la familia, para acompañar a los más débiles. Es una cualidad propiamente femenina, a pesar de lo que diga la revolución feminista*». Mais

san Paulo non era misóxino, senón mais ben todo o contrario; a eséxese máis actual ten serios argumentos para afirmalo (terá que quedar para outro artigo).

Quédaseme tan mal o corpo.... Pecho os ollos... Vai por ti, Mari Luz, que loitas entre a vida e a morte polas navalladas que che espetou onte pola noite quen tiña que coidarte. Por ti Cheliño que vas ter que abortar ese fillo que levas dentro porque o seu pai non o acepta e ti non podes con tanto. Por ti María, que tes que aguantar ese pobre alcohólico que non sabe o que fai e que che dá mágoa, mais que esixe que durmas no lado da cama que dá contra a parede porque aí acerta cando che zurra, con puntería ou sen ela. Vai por ti Mónica, a solteira, a piques de “pasárselle o arroz”, vendo pasar os anos sen que ninguén che compre o anel dos contos, e todos a facer risos, que se será por homes... Como se a vida das solteiras, dos solteiros, non valese nada. Como se a vida de toda muller tiver que ser propiedade dun ser masculino para ter valía. Que se non te mercan é que non serves...

Vai por vós compañeiras, heroínas da insubmisión, virxes e mártires, porque non puideron con vós, porque non vendestes o voso Tesouro por unha casa con hipoteca e o sobre de fin de mes. Porque esa é a virxinidade, liberdade purísima, conquistada a prezo de bágoas e sangue. Polas que mantedes @s fill@as soas. Polas que soubestes dar co camiño de volta e guiades a outras. E tamén por aquelas que, presas da síndrome de Estocolmo, defenden os torturadores e mesmo os “aman” e están ben dispostas a sacrificarlles a vida doutras mulleres... escravizadoras de escravas... Miñas pobres, como a escritora devandita.

E vai por vos compañeiros, por algún que abriu as veas. Porque os fillos son dela, só dela. E levounos! Porque vós tamén padecedes na historia sexista, e non podedes chorar.

Vai por vós, benvidas ao único Reino sen xéneros onde si compensa obedecer a un Señor.

Quérevos,

Christina, aprendiz de apóstola de Cristo liberador.

1 - San Agustín, Homilía VII, parágrafo 8.

Furtadelas CULTURA DO EGOÍSMO

Frei Betto

Imaxe gravada no momento en que Binti Jua protexía ao cativo no zoo de Chicago

É ben coñecida a Parábola do Bo Samaritano (Lucas 10, 25-37), probabelmente baseada nun feito real. Un home descendía de Xerusalén a Xericó. No camiño, foi asaltado, espoliado, zurrado, e deixado á beira da estrada. Un sacerdote pasou por alí e non o socorreu. A mesma actitude de indiferenza tivo o levita, un relixioso. Porén, un samaritano – os habitantes da Samaría eran execrados polos de Xudea –, ao avisar a vítima do asalto, interrompeu a súa viaxe e cubriu ao home de coidados.

Xesús narrou a parábola a un doutor da lei, un teólogo xudeu que nin sequera pronunciaba a palabra samaritano para non contraer o pecado da lingua... E levou o teólogo a admitir que, a pesar da condición relixiosa do sacerdote e do levita, foi o samaritano quen máis actuou con amor, conforme a vontade de Deus.

En Italia, uns mozos universitarios puxeron á beira da estrada un cartaz advertindo que, próximo de alí, un home necesitaba ser urxentemente transportado a un hospital. Todos os motoristas eran detidos diante pola Policía de Tráfico para responderen por que pasaran indiferentes. Os motivos, os de sempre: presa, nada teño que ver con descoñecidos, medo de doenza contaxiosa ou de lixar o automóbil.

Quen parou para acudir foi un verduleiro que, nunha vella camioneta, transportaba os seus produtos á feira. Comprobose que os pobres, así como as mulleres, son máis solidarias que os homes burgueses.

Nunha escola teolóxica dos EUA, seminaristas foron obrigados a facer unha presentación da Parábola do Bo Samaritano. No camiño do auditorio ficou estendido un home, como se tivese caído alí. Apenas o 40% dos seminaristas pararon para o socorrer. Os que máis se mostraron indiferentes foron os estudantes advertidos de que non se poderían atrasar para a presentación. No entanto, se dirixían a un palco no cal representarían a parábola considerada emblemática cando se trata de solidariedade.

A solidariedade é unha tendencia innata no ser humano. Porén, se non for cultivada polo exemplo familiar, pola educación, non se desenvolve. A psicóloga estadounidense Carolyn Zahn-Waxler verificou que os cativos comezan a consolar familiares aflitos desde a idade de un ano, moito antes de alcanzaren o recurso da linguaxe.

A forma máis común de demostrar afecto entre humanos é o abrazo – dado en aniversarios, velorios, situacións de alegría, aflicción ou cariño. Existe até a terapia do abrazo.

Segundo unha nova da *Associated Press* (18/06/2007), unha escola de ensino medio da Virxinia (EUA) incluíu no regulamento a prohibición de calquera contacto físico entre alumnos e entre alumnos e profesores. Actualmente, en garderías e escolas dos EUA os educadores deben manter unha distancia física cos cativos, baixo pena de seren acusados de pedofilia...

As crianzas e os grandes primates – nosos avós na escala evolutiva – son capaces de solidariedade con persoas necesitadas. É o que

comprobou o equipo do científico Felix Warneken, do Instituto Max Planck, de Leipzig, Alemaña (2007). Chimpancés de Uganda, que vivían soltos na selva, eran traídos á noite ao interior dun edificio. Un animal por vez. El observaba un home tentando alcanzar, sen éxito, unha variña de plástico a través dunha grade. A pesar dos seus esforzos, o home non conseguía pór as mans na variña. Mais o chimpancés ficaba nun lugar de fácil acceso á variña. Espontaneamente o animal, solidario co home, collía a variña e entregáballo ao home.

É bo lembrar que os chimpancés non foran entrenados para isto nin recompensados por pre-

cederen así. Un experimento semellante, feito con cativos, deu o mesmo resultado. Mesmo cando a dificultade de proba foi aumentada, obrigando a cativos e chimpancés a escalar unha plataforma

A solidariedade é unha tendencia innata no ser humano que debe ser cultivada polo exemplo familiar e pola educación

para alcanzar a variña, o resultado foi igualmente positivo.

O 16 de agosto de 1996, Binti Jua, gorila de oito anos de idade, salvou un cativo de tres anos que caíra na gaiola dos primates no zoo-

lógico de Chicago. O gorila sentou nun tronco co meniño no colo e o protexeu coas costas da man até que viñeron buscar a crianza. A revista Time elixiu Binti unha das “mellores persoas” de 1996...

Fronte a tales exemplos, hai que se preguntar o que a nosa cultura, baseada na competitividade, e non na solidariedade, fan coas nosas crianzas e que tipo de adultos xera. Os pobres, os doentes, os anciáns e os necesitados que o digan.

VI ESPAZO DE TEOLOXÍA FEMINISTA

Para aprender e coñecer teoloxía feminista
Para construír colectivamente pensamento teolóxico feminista

Espazo aberto a todas as mulleres interesadas

Xuntarémonos os venres
10 xaneiro, 7 febreiro, 7 marzo,
4 abril e 9 maio
en Santiago de Compostela
de 18:30 a 21:00 h.

Matrícula: Socias 10€, Non socias 20€
Solidaria, 30€. Hai posibilidade de beca
Ingresos na conta nº 2080-0500-51-3040045071
Cómpre anotarse antes do 15 de decembro
en: marisadecorme@gmail.com
ou no tfno 986 750 950 (Maite)

Organiza
Asoc. Mulleres Cristiás Galegas-Exeria

O noso taboleiro IV Asemblea de Redes Cristiás

Os próximos 6 e 7 de decembro vai ter lugar en Santiago de Compostela a IV Asemblea de Redes Cristiás. Baixo o lema “Mudando realidades, provocando rebeldías con Xesús de Nazaret”, están chamados a participar nela todas as persoas e colectivos que buscan promover un cambio na Igrexa e na nosa sociedade. O traballo na Asemblea organizarase arredor da celebración de obradoiros de diferentes temas que buscan unha participación activa de todas as persoas participantes. O equipo organizador desta Asemblea anima a todas as persoas interesadas a se inscribiren. Para isto contan unha páxina web (<http://www.asamblearedescristianas.net/>) e cun enderezo de correo electrónico (ivasamblea@gmail.com). Lembra que todas aquelas persoas que así o desexaren poden contar coa posibilidade de aloxamento en Compostela, polo que é preciso que fagan o máis pronto posíbel a súa reserva. Redes Cristiás convídate para tentar procurar propostas de acción concreta que nos indiquen os pasos a dar no futuro. Redes Cristiás gustaría de contar contigo nesta IV Asemblea, a asemblea da REBELDÍA.

A HUMANA FRAXILIDADE

O último libro de Pepe Chao, editado por Irimia, podes atopalo en:

PONTEVEDRA: Librería Paz

SANTIAGO: Librerías Couceiro, San Pablo, Follas Novas e Galería Sargadelos.

EDITA: Asociación A. IRIMIA

FEITO EN PAPEL RECICLADO

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Lines Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopena, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedrán Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓNS EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUBSCRICIÓNS: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela. Telf.: 628 416 644 / subscripcións@asociacion-irimia.org
Ordinaria: 25 Euros. de Apoio: 40 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: NOVACAIXAGALICIA, CC/2080-0349-85-3040005822- Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81

TIRADA: 1.000 exemplares

DESEÑO E MAQUETACIÓN: Ninfa, Riveiro, Martínez

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: Artes Gráficas LITONOR S.A.L.

DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.xhtml>

Naqueles días apareceu Xoán Bautista

Todos os Evanxeos, cos seus matices e peculiaridades, introducen a figura de Xoán Bautista antes de iniciar o relato da predicación de Xesús. Dúas razóns principais explican a súa presenza nos textos. A primeira ten que ver coa importancia que este personaxe tivo naquel tempo. De feito, o historiador Flavio Xosefo, un autor que narrou gran parte da historia xudía da época, dedícalle máis espazo na súa obra que o propio Xesús. A segunda é que xa desde o comezo da tradición cristián (Feitos 10,37ss) mostrase a relación que o mestre tivo con movemento do Bautista. Mesmo os evanxeos dan a entender que Xesús foi por un tempo discípulo de Xoán (Xn 1,27; Mt 3,11).

A presentación que fai Mateo desta figura sitúao coma un precursor da chegada do reino de Deus que proclamará Xesús. O relato mostra a Xoán predicando un bautismo de conversión coma sinal dun cambio individual. Un cambio, que no contexto no que el predicaba traería consigo unha transformación social (Mt 3, 8-9). Este horizonte abría o camiño o que sería despois a predicación de Xesús.

A comunidade a que Mateo escribe tiña fortes tensións coa sinagoga, por iso el insiste en visibilizar a presenza de fariseos e saduceos onda Xoán, destacando a súa infidelidade á fe herdada e a súa falsa conversión. Este detalle do relato fortalecía a comunidade no seu seguimento do mestre, pois xa este home recoñecido en Israel, evidenciara o seus erros.

Carme Soto

DOMINGO 8 DE DECEMBRO. II de ADVENTO A PALABRA. Mt 3, 1-12

Naqueles días apareceu Xoán Bautista no deserto, proclamando: "Convertédevos, que xa chega o Reino dos Ceos". El era de quen dixeran o profeta Isaías: *Unha voz clama no deserto: Preparade o camiño do Señor, endereitade os seus vieiros*. Xoán ía vestido con pelos de camelo e cun cinguleiro de coiro no van, e mantiñase de saltóns e mel bravo. Ía onda el xente de Xerusalén, de toda Xudea e mais da banda do Xordán. Confesaban os seus pecados e el bautizábaos no Xordán. Como se decatara de que moitos fariseos e saduceos viñan a que os bautizase, díxolles: "Raza de víboras! Quen vos ensinou a fuxir do castigo que está a chegar? Dade froitos dignos dunha verdadeira conversión, e non vos fagades ilusións dicindo entre vós: "Somos fillos de Abrahán", porque vos aseguro que Deus pode sacar fillos de Abrahán mesmo destas pedras. Xa está a machada posta contra a raíz das árbores, e toda árbore que non dea froito hase cortar e botar ao lume. Eu bautízovos con auga para que vos convertades. Pero o que vén detrás miña é máis forte ca min, e nin tan sequera son digno de lle levar as sandalias. El havos bautizar co Espírito Santo e con lume. Porque trae a forcada na man, para limpar a súa eira e na hucha recoller o trigo; e ha queimar a palla nun lume que nunca se apaga".

En que estaría a pensar Leonardo cando ao pintar "A última cea" ocorréuselle pintar aos 13 personaxes todos xuntos dun lado da mesa? Quen entre en Santa María da Graza, en Milán, descubrirá a súa intención: o espectador desta pintura mural deixa de selo para se incorporar a ela coma protagonista, no momento en que Xesús anuncia que un dos que está alí o vai entregar. Co "convertédevos" da lectura de Mateo abrimos o ciclo litúrxico A. É unha nova oportunidade para profundar nuns textos, os do Novo Testamento, que falan de nós e falan para nós. Aqueles a quen se invita a se converter, aqueles aos que se lles que non se fagan ilusións, non son nin os da xerarquía nin os afastados da Igrexa, simplemente somos nós.

J.A. Martínez

Falando da lingua Se por rosmar é...

Lidia e Valentina

E tamén nos atrevemos a cuestionar o significado daquilo de que se levan coma o can e o gato...

O outro día lemos un artigo que criticaba a solución que lle dera a Real Academia Galega (RAG) a través do *Dicionario castelán-galego* ao son dos gatos cando están contentos e manifestan confianza e tranquilidade en relación co seu contorno (con outros gatos e coa xente que teñen arredor). E, aínda que nunca fixeramos esta reflexión, coincidimos plenamente en que os termos **rosmar** ou **roñar** que escolle a RAG non poden ser as solucións para este concepto semántico que na maioría das outras linguas románicas se expresa cunha onomato-

pea (“ron”), que intenta reproducir ese son. En castelán fálase de *ronroneo* (e de *ronronear*, para a acción de emitilo), en portugués de *ronrom* (e *ronronar*), en francés de *ronron* ou *ronronnement* (e *ronronner*) e en catalán de *ronc* (e *roncar*). Con todo, tamén hai linguas que non teñen a súa orixe no latín que empregan outras denominacións, como é o caso do inglés (*purr*) ou do alemán (*schnurren*). Ao que iamos..., que en galego, **rosmar** e mais **roñar**, segundo a propia RAG, no seu outro dicionario, o *Dicionario da lingua galega*, fan refe-

rencia a un son ‘xordo e áspero’ e que se emite cando o animal está ‘en actitude de defensa’, é dicir, xusto o contrario de cando o felino “ronrona” en portugués ou “ronronea” en castelán. Ademais aínda lle poñen como sinónimo destas dúas voces a **gruñir**, polo que deducimos que non se debe estar describindo o mesmo son.

Xusto Rodríguez, do Servizo de Normalización Lingüística da Universidade de Santiago de Compostela, e persoa entregada ao estudo terminolóxico, propón para o galego a alternativa **ronronar**, unha forma documentada en galego, polo menos desde o *Catecismo do labrego* de Lamas Carvajal, e totalmente coherente coas formas empregadas no noso contorno lingüístico. E nós pensamos que esta é a solución que ten máis xeito, vista a incoherencia da Academia.

De moitos animais sempre se di que “só lles falta falar”, ou que son coma a xente “fóra a alma”, será por iso que se lían os académicos...

O Fachineiro das estafas

Cofre-forte do bancário

Unha das cousas que máis chamou a atención deste fachineiro no mes que rematou -e mira que houbo ben delas- é o feito de que o Goberno “dá por perdidos” 40.000 millóns de euros dos que todos pagamos para salvar bancos. E que máis ten se ao mesmo tempo ficamos sen dereitos, sen dependencia, sanidade ou educación. O que me tira do xenio é que aquí ninguén dixo nin arre nin xo. E 40.000 millóns de euros son máis dunha ducia de veces o que se sacho no penúltimo recorte deseducativo. Son 6.640.000.000.000 millóns de pesetas para os que usamos crema anti age. Curioso este silencio e esta resigna-

ción. Parece coma se eses cartos non fosen nosos, unha forma de pensar que adoito se atribúe á clase política. E agora lembro -cando se dicía hai só ano e medio que isto era un préstamo que os bancos tiñan que devolver- aquelas palabras do profeta Goirigolzarri cando anunciaba

que “aquí no hay que devolver nada”. Así resucita bancos ata Cañita Brava! Á espera de que o mestre Devesa deite luz sobre o asunto, quedo con cara de ferreiro. Son tempos para recordar aquela canción do Zeca Afonso: Já hoje muito maroto/Se diz revolucionário/E faz da bolsa do povo/Cofre-forte do bancário.

A.Q.